

MASTER OF SOCIAL WORK (CBCS - 2016 COURSE)
M.S.W. Sem-IV : WINTER :- 2021
SUBJECT: HRM&LW-11: INDUSTRIAL RELATIONS & CASE STUDIES

Day : Monday
Date 31-01-2022

W-14386-2021

Time : 02:30 PM-05:30 PM
Max. Marks: 60

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written in **SEPARATE** answer book.

SECTION-I

Q.1 Write short notes on **ANY TWO** of the following: **(10)**

- a) Factors of Good Industrial Relations
- b) Workers participation in Industrial Relations
- c) Collective Agreements

Q.2 Critically analyse the role of Government in Industrial Relations. **(10)**

OR

Discuss the changing role of trade union in Industrial Relations.

Q.3 Explain in detail the changing scope of Industrial Relations. **(10)**

OR

Explain various types of collective bargaining.

SECTION-II

Q.4 Write short notes on **ANY TWO** of the following: **(10)**

- a) Conciliation
- b) Strike
- c) Redesigning Industrial Relations

Q.5 Discuss arbitration and adjudication as a settlement machineries of industrial dispute. **(10)**

OR

State the impact of globalization on Industrial Relations.

Q.6 GG factory of Kolhapur dist. was badly affected by natural disaster. Factory was closed for few days. After restart of the factory, because of the natural disaster, an employer can't provide an employee with their usual work, but they have thought of other work the employee can do. But employee refused to do so. So the employer retrenched the employee. **(10)**

QUESTIONS:

- 1) Do employees get paid during natural disasters?
- 2) What is retrenchment under industrial Dispute Act?
- 3) Can employee refuse to work?

OR

In a POP company, 60 permanent workmen on roll were working in a production unit. But due to excess of finish goods; company want 4 days close entire production department. So meeting was called by management to discuss the issue of compensation.

QUESRIONS:

- 1) What will be the compensation of workers as per industrial dispute Act? 1947.
- 2) What is mean by lay-off?
- 3) Discuss the right of employees in lay-off provisions?

* * * * *

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

विभाग - १

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा. (१०)

- अ) चांगल्या औद्योगिक संबंधाचे घटक
- ब) औद्योगिक संबंधामधील कामगार सहभाग
- क) सामुहिक करार

प्र.२ औद्योगिक संबंधामध्ये शासनाच्या भूमिकेचे टिकात्मक विश्लेषण करा. (१०)

किंवा

औद्योगिक संबंधामध्ये कामगार संघटनेच्या बदलत्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्र.३ औद्योगिक संबंधाची बदलती व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

सामुहिक सौदेबाजीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

विभाग - २

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा. (१०)

- अ) समेट
- ब) संप
- क) औद्योगिक संबंधाची पुर्नआखणी

प्र.५ औद्योगिक विवाद साठीची तडजोड यंत्रणेतील लवाद आणि निवाडा ची चर्चा करा. (१०)

किंवा

जागतिकीकरणाचा औद्योगिक संबंधावर झालेला प्रभाव विशद करा.

P.T.O.

प्र.६

कोल्हापूर जिल्ह्यातील जीजी कारखाना हा नैसर्गिक आपत्तीमुळे वाईट रित्या प्रभावित (१०) झाला होता. त्यामुळे कारखाना गेले काही दिवस बंद होता. काही दिवसानंतर कारखाना सुरू झाला पण नैसर्गिक आपत्तीमुळे कारखानदार नेहमीप्रमाणे कामगारांना काम देऊ शकला नाही. तेव्हा त्याने दुसरे काम करण्यास सुचविले असता कामगारांनी तसे करण्यास नकार दिला त्यामुळे कारखानदाराने (नियोक्ता) कामगार कपात केली.

- १) नैसर्गिक आपत्ती कालावधीत कामगारांना कामाचा मोबदला (पगार) मिळू शकतो का ?
- २) औद्योगिक विवाद कायद्यांतर्गत कामगार कपात म्हणजे काय ?
- ३) कामगार काम करण्यास नकार देऊ शकतात का ?

किंवा

पॉप कंपनीमध्ये, ६० कायमस्वरूपी कामगार उत्पादन विभागात कार्यरत होते. उत्पादन जास्त झाल्यामुळे कंपनी व्यवस्थापनाला चार दिवस बंद ठेवायची होती. त्यासाठी व्यवस्थापनाने नुकसानभरपाई संदर्भात मिटींग बोलावली होती.

- १) औद्योगिक विवाद कायदानुसार (१९४७) नुकसानभरपाई कशी देण्यात येईल ?
- २) लेऑफ म्हणजे काय ?
- ३) लेऑफ तरतुदी अंतर्गत कामगार हक्कांची चर्चा करा.

* * * * *